

პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის პრაქტიკული შედეგები მესამე პირებისთვის

საერთო კრება კაპიტალური ტიპის საზოგადოების აუცილებელი მმართველობითი ორგანოა. საერთო კრების გადაწყვეტილება არის მნიშვნელოვანი სამართლებრივი დოკუმენტი. თუმცა მისი მნიშვნელობა დამოკიდებულია მფლობელობით სტრუქტურაზე. საერთო კრება და პარტნიორთა კრების ოქმი არის მნიშვნელოვანი სამართლებრივი ქმედებაა, რომელსაც სამართლებრივი შედეგებიც მოჰყვება როგორც პარტნიორებისთვის, ასევე მესამე პირებისთვის, რომლებიც ვალდებულია სამართლებრივ ურთიერთობაში არიან სამენარმეო საზოგადოებასთან. მეტიც კერძო თუ საჯარო დაწესებულებებში არ არის ერთიანი პრაქტიკა რა შემთხვევაშია საჭირო პარტნიორთა კრების ოქმის ნარდგენა გარკვეული გარიგების დადებისთვის, რაც გაურკვეველობას იწვევს. სპეციალური კანონის ახალი რედაქცია ცალკე მუხლად ანესრიგებს საერთო კრების გადაწყვეტილების შეცვლების შესაძლებლობას იმ შემთხვევაში, როდესაც პარტნიორმა ხმა გადაწყვეტილების წინააღმდეგ მისცა. მოცემული ნაშრომის მიზანია დაადგინოს საქართველოს სასამართლო პრაქტიკა და მიუსადაგოს იგი სამეცნიერო დოქტრინას, რამდენად შესაბამეა სასამართლო პრაქტიკა მას და რა შედეგები შეიძლება დადგეს სამომავლოდ, როგორაა შესაძლებელი პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობისგან მესამე პირებმა, კერძოდ, საბანკო დაწესებულებებმა, თავი დაიცვან ვალდებულებით სამართლებრივი ურთიერთობის შეწყვეტისგან. სტატიაში განხილულია პარტნიორთა კრების სამართლებრივი ბუნება, პარტნიორთა საერთო კრების ბათილობის ფორმალური და შინაარსობრივი საფუძვლები, მიმოხილულია სასამართლოს განმარტება პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის აუცილებლობასთან დაკავშირებით.

საკვანძო სიტყვები: პარტნიორთა კრების ოქმი, პარტნიორის გადაწყვეტილება, საერთო კრება, საერთო კრების ბათილობა.

1. შესავალი

საერთო კრება კაპიტალური ტიპის საზოგადოების მმართველობითი ორგანოა, რომლის აუცილებლობაზე მეტყველებს არა მხოლოდ ეროვნული კანონმდებლობა, არამედ ევროკავშირის რეგულაცია, რომლის თანახმადაც ევროპული კომპანია უნდა შედგებოდეს საერთო კრებისა და აღმასრულებელი ორგანოსაგან.¹ საერთო კრების გადაწყვეტილება არის მნიშვნელოვანი სამართლებრივი დოკუმენტი,² თუმცა მისი როლი სამენარმეო საზოგადოების მართვაში არ არის უნივერსალური, მისი მნიშვნელობა დამოკიდებულია მფლობელობით სტრუქტურაზე.³ საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად საერთო კრება და პარტნიორთა კრების ოქმი

* სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის დოქტორანტი. <https://orcid.org/0000-0001-5753-1898>.

¹ Council Regulation (EC) No 2157/2001 of 8 October 2001 on the Statute for a European company (SE) article 38.

² Udrescu D., Theoretical and Practical Aspects Concerning the Causes for Annulment of GMS Decisions, The Annals of „Dunarea de Jos“ University of Galati Fascicle I, Economics and Applied Informatics, Vol. XV, N2, 2009, 847.

³ Sáez M.I., Riaño D., Corporate Governance and the Shareholders' Meeting: Voting and Litigation, European Business Organization Law Review, Vol. 14, No. 3, 2013, 390.

არა მხოლოდ კომპანიის მმართველობითი ფუნქციის განხორციელებაა, არამედ მნიშვნელოვანი სამართლებრივი ქმედებაა, რომელსაც სამართლებრივი შედეგები მოჰყვება.⁴

სამენარმეო საზოგადოების მხრიდან მესამე პირებთან ურთიერთობისას, პარტნიორთა კრების გადანყვეტილებას და მის ბათილობას, გარკვეულ შემთხვევებში, გავლენა აქვს მესამე პირებზე,⁵ რადგან ოქმის გაბათილებით შესაძლებელია გაბათილდეს საბანკო კრედიტის უზრუნველყოფა.⁶ მეტიც, კერძო თუ საჯარო დაწესებულებებში არ არის ერთიანი პრაქტიკა რა შემთხვევაშია საჭირო პარტნიორთა კრების ოქმის წარდგენა გარკვეული გარიგების დადებისთვის, რაც დამატებით გაურკვევლობას იწვევს.⁷ სპეციალური კანონის ახალი რედაქცია ცალკე მუხლად აწესრიგებს საერთო კრების გადანყვეტილების შეცდომების შესაძლებლობას იმ შემთხვევაში, როდესაც პარტნიორმა ხმა გადანყვეტილების წინააღმდეგ მისცა.⁸ ასეთ შემთხვევაში, მნიშვნელოვანია დადგინდეს სასამართლო პრაქტიკა პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობასთან დაკავშირებით და განისაზღვროს მესამე პირების მხრიდან საკუთარი უფლებების დაცვის საუკეთესო საშუალებები.

2. სოციალური კვლევის მეთოდი და მეთოდოლოგია

კვლევისას გამოყენებულ იქნა სოციალური კვლევის მეთოდი, კერძოდ, თვისებრივი კვლევის მეთოდის ერთ-ერთი მეთოდოლოგია, სიღრმისეული ინტერვიუ. 2023 წლის 27 მარტიდან 2023 წლის 3 აპრილამდე გამოკითხულ იქნა 7 ადამიანი საბანკო დაწესებულებიდან, რომელთა მოვალეობაა ბიზნეს, მიკრო და საცალო სეგმენტის სესხების გასაფორმებელ/გაფორმებულ დოკუმენტაციასთან დაკავშირებით სამართლებრივი კონსულტაციის განევა, საკრედიტო და სხვა იურიდიული დოკუმენტაციის იურიდიული გამართულობის შემოწმება, მათ შორის კომპანიებთან დასადები ხელშეკრულებების, პარტნიორთა კრების ოქმის შემოწმება, სესხის უზრუნველყოფ(ებ)ის სამართლებრივი შემოწმება, იურიდიული და შიდასაბანკო დოკუმენტაციის საქართველოს კანონმდებლობასთან და ბანკის შიდა სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა. ასევე 2023 წლის 15 მაისს ჩატარდა ინტერვიუ შპს „ინდექსის“ თანამშრომელთან, რომელიც არეგისტრირებს საჯარო რეესტრსა და სამენარმეო რეესტრში ტრანზაქციებს, იღებს ტრანზაქციის განხორციელებისთვის საჭირო დოკუმენტაციას. ინტერვიუს დროს დასმულ იყო შეკითხვები დამსაქმებლის, დასაქმებულის პოზიციის, სამუშაოს აღწერილობასთან დაკავშირებით, ასევე შინაარსობრივი კითხვები საკვლევ თემასთან დაკავში-

⁴ Gaina V., Gaina A., The Legal Regime of the Decisions Adopted by the General Assembly of Members/Shareholders of the Commercial Company (GAM), Conference Paper: Supplement of Valahia University Law Study, Stan M. (ed.), Târgoviște, 2017, 241-242.

⁵ Laprade F.M., Rights and Obligations of Shareholders, National Regimes and Proposed Instruments at EU Level for Improving Legal Efficiency, Study of Directorate-General for Internal Policies of European Parliament, 2012, 106.

⁶ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 3 ივნისის №2/27085-21 გადანყვეტილება.

⁷ სს „თიბისი ბანკის“ თანამშრომლებთან 2023 წლის 27 მარტიდან 3 აპრილამდე ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუ (ორიგინალი ინახება ავტორთან); შპს „ინდექსის“ თანამშრომელთან 2023 წლის 15 მაისს ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუ (ორიგინალი ინახება ავტორთან); საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2023 წლის 31 მაისის პასუხი №112768 (დედანი ინახება ავტორთან).

⁸ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 93-ე მუხლის 1-ლი პუნქტი და მე-2 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-Xმპ, 02/08/2021.

რებით, კერძოდ, სამუშაოს შესრულების პროცესში ჰქონდათ თუ არა შეხება საერთო კრების ოქმთან, ფორმალური თვალსაზრისით რას ამონმებდნენ, შინაარსობრივი კითხით რას აქცევდნენ ყურადღებას, პარტნიორის ცვლილების შემთხვევაში როგორ იქცეოდნენ. მოპოვებული ინფორმაცია მნიშვნელოვანია პარტნიორთა კრების ოქმის შემონმების სტანდარტის შესახებ ფაქტების დადგენისთვის, ბანკების შემთხვევაში, იმ ადამიანებისგან, ვისაც უშუალოდ უწევთ ურთიერთობა აღნიშნულ დოკუმენტებთან, ამონმებენ სამუშაო პროცესის განმავლობაში და ადგენენ მის თავსებადობას კანონმდებლობასა და შიდასაბანკო სტანდარტებთან. თვისებრივი კვლევის მეთოდის გამოყენებით კი შესაძლებელია კვლევის ობიექტების აღწერა ისე, როგორც ამას მასთან უშუალოდ კავშირში მყოფი ხედავს⁹. კვლევის ფარგლებში, ასევე, გამოთხოვილ იქნა საჯარო ინფორმაცია საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოდან, რათა დადგენილიყო სააგენტოს პრაქტიკა პარტნიორთა კრების ოქმის შემონმებასთან დაკავშირებით.¹⁰

კვლევაში გამოყენებული შედარებით-სამართლებრივი მეთოდი, მოხმობილია ევროკავშირისა და მისი წევრ-სახელმწიფოების სასამართლო პრაქტიკა. კერძოდ, განხილულია ცენტრალური ევროპის, ნიდერლანდების, პოლონეთის, რუმინეთის, ლიეტუვის მიდგომები პარტნიორთა კრების ოქმის ფორმალური და შინაარსობრივი სტანდარტების დადგენისთვის, რა შემთხვევაში აბათილებს სასამართლო პარტნიორთა კრების ოქმს და რა შედეგებს იწვევს მისი ბათილობა. აღნიშნული ქვეყნების, კერძოდ, ცენტრალური ევროპისა და ნიდერლანდების გამოცდილების შედარება აჩვენებს განვითარებული ქვეყნების პრაქტიკას, რომელთაგან საქართველოს რეცეფციონული აქტს სპეციალური კანონი, ხოლო აღმოსავლეთი ევროპის ქვეყნების გამოცდილების განხილვა მიუთითებს საქართველოსთან ეკონომიკურად და კომუნისტური წარსულის მქონე ქვეყნების პრაქტიკის განვითარებაზე.

3. პარტნიორთა გადაწყვეტილება და მისი ბათილობა

3.1. პარტნიორთა საერთო კრების სამართლებრივი ბუნება

პარტნიორთა კრების უფლებამოსილება ფართოა და გარდა სტრუქტურული, შიდაკორპორატიული გადაწყვეტილებებისა იგი მოიცავს საზოგადოების არაჩვეულებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებულ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც არ გამომდინარეობს წესდებით განსაზღვრული ძირითადი საქმიანობიდან.¹¹ თავის მხრივ, საერთო კრება, გარდა სტრუქტურული ერთეულისა, არის პარტნიორთა შორის გარიგება,¹² რომელზედაც ვრცელდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ნორმები.¹³ მნიშვნელოვან საკითხზე გადაწყვეტილება მიიღება

⁹ ზურაბიშვილი თ., თვისებრივი მეთოდები სოციალურ კვლევაში, თბ., 2006, 6-7.

¹⁰ მიმართვა განხორციელდა 2023 წლის 11 და 22 მაისს, ხოლო პასუხი მიღებულ იქნა 2023 წლის 31 მაისს №112768 (დედანი ინახება ავტორთან).

¹¹ ბურდული ი., მახარობლიშვილი გ., თოხაძე ა., ზუბიტაშვილი ნ., ალადაშვილი გ., მალრაძე გ., ეგნატაშვილი დ., საკორპორაციო სამართალი, თბ., 2021, 321-323.

¹² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მარტის №ას-73-73-2018 განჩინება, § 18.3.2; 28. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 20 აპრილის №ას-851-795-2017 გადაწყვეტილება, § 18.

¹³ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 დეკემბრის №23/2309-2019 განჩინება, § 4.1.

ერთხმად ან უმრავლესობით, თუ კანონი იმპერატიულად არ ადგენს, რომ გადაწყვეტილების მისაღებად საჭიროა ყველა პარტნიორის თანხმობა.¹⁴

დოქტრინაში საერთო კრების მიზნებთან დაკავშირებით არაერთგვაროვანი აზრი არსებობს, ზოგი თვლის, რომ მისი ამოცანა პარტნიორთა მიერ საკუთარი მიზნების დაკმაყოფილებაა, სხვები მიიჩნევენ, რომ მისი მიზანი პარტნიორთა ნების გამოვლენაა.¹⁵ თუმცა გავრცელებული მოსაზრებით, კაპიტალური ტიპის საზოგადოება არავის საკუთრება არ არის, ის პარტნიორთა მიერ გამოხატული ნების საფუძველზე იქმნება,¹⁶ რომელშიც პარტნიორთა საერთო კრება დირექტორთან ერთად მმართველობითი ორგანოა: დირექტორი სრულუფლებიანად წარმოადგენს საზოგადოებას,¹⁷ საერთო კრება კი კაპიტალური საზოგადოების სტრუქტურისა და საზოგადოების მართვის განუყოფელი ნაწილია; ეს დუალიზმი უზრუნველყოფს მმართველობისა და პასუხისმგებლობის მკაცრ გამიჯვნას.¹⁸ შესაბამისად, პარტნიორთა კრების ამოცანაა საზოგადოების მიმართულების განსაზღვრა, დირექტორის ქმედებების ანგარიშვალდებულების უზრუნველყოფა და დირექტორებსა და პარტნიორებს შორის დისკუსიის გამართვის შესაძლებლობის შექმნა.¹⁹ საზოგადოებასთან ურთიერთობაში კი პარტნიორები არ არიან მესამე მხარე,²⁰ მათ აქვთ უფლება გაეცნონ საწარმოს შესახებ არსებულ ნებისმიერ ინფორმაციას, დირექტორი, თავის მხრივ, ვალდებულია მიანოდოს მათ ეს ინფორმაცია; ეს უფლება პარტნიორს ვერ შეეზღუდება, მაშინაც კი თუ მასალა მოცულობითია,²¹ მით უმეტეს, ევროპული სახელმწიფოები ამჯობინებენ საერთო კრებას უფრო მეტი სამეთვალყურეო ძალაუფლება შესძინონ.²² შესაბამისად, საერთო კრების ერთ-ერთი ფუნქცია საწარმოს პარტნიორებსა და დირექტორს შორის იმ პლატფორმის შექმნაა, რომელიც საწარმოს ჯეროვანი მართვისთვის არის აუცილებელი.

პარტნიორთა კრების კიდევ ერთი ფუნქცია საზოგადოებისათვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღებაა.²³ ამიტომ პარტნიორთა კრებას დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მისი ფორმალური და შინაარსობრივი ფუნქციიდან გამომდინარე, ის

¹⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 11 თებერვლის №ას-1251-2021 განჩინება, § 109.

¹⁵ *Catea R.*, Practical Aspects Regarding the Claim for the Annulment of the Resolutions of the General Meeting of Shareholders, from a Substantial and Procedural Perspective, *Lex ET Scientia International Journal*, No. 24, Vol. 2, 2017, 16.

¹⁶ *მახარობლიძევილი გ.*, მეწარმე სუბიექტთა დოგმატურ-თეორიული გამიჯვნა კაპიტალურ საზოგადოებათა საწყისებზე, „სამართლის ჟურნალი“, №2, 2011, 107-108.

¹⁷ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 ოქტომბრის №ას-868-2021 განჩინება, § 9.

¹⁸ *Spasevski D.*, General Meeting of Shareholders According to the Legal Framework of Germany, United Kingdom and North Macedonia, *Iustinianus Primus Law Review*, Vol. 10, No. 1, 2019, 11.

¹⁹ *De Jong A., Mertens G., Roosenboom P.*, Shareholders' Voting at General Meetings: Evidence from the Netherlands, *ERIM Report Series*, 2004, 3.

²⁰ *Daghie D.*, Considerations on the Annulment of the Resolution Issued by the General Meeting of Shareholders, *Conference Paper: Supplement of Valahia University Law Study, Stan M. (ed.)*, Târgoviște, 2019, 143.

²¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 სექტემბრის №ას-54-2022 განჩინება, §19, §21.

²² *Van der Elst C.*, Shareholder Rights and Shareholder Activism: The Role of the General meeting of Shareholders, *Annals of the Faculty of Law – Belgrade Law Review: Journal of Legal and Social Sciences*, Vol. 59, No. 3, 2012, 63.

²³ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2015 წლის 17 დეკემბრის №ას-863-813-2015 განჩინება, § 1.6.

ასახავს არა პარტნიორების ნებას, პარტნიორთა რაოდენობის მიხედვით, არამედ პარტნიორთა წილებს კაპიტალში.²⁴ საერთო კრება გამოხატავს საწარმოს ნებას, რაც განსხვავებულია ინდივიდუალური პარტნიორის ნებისაგან, საერთო კრების ნება არ არის პარტნიორთა ნების ჯამი, არამედ საწარმოს, როგორც დამოუკიდებელი ერთეულის ნებაა.²⁵ პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილება მიიღება არა გამოვლენილ ნებათა კონსენსუსის საფუძველზე, არამედ გამოვლენილ ნებათა უმრავლესობის მიერ,²⁶ რა დროსაც უნდა იქნეს დაცული მინორიტარი პარტნიორისა და დომინანტი პარტნიორის უფლებები, განსაკუთრებით დახურული კაპიტალური ტიპის საზოგადოებებში, რომელშიც პარტნიორები მოკლებულნი არიან შესაძლებლობას საჯაროდ ივაჭრონ საკუთარი წილებით, ეს კი შესაძლებელს ხდის პარტნიორებს შორის უკმაყოფილება წარმოიშვას.²⁷ დომინანტ პარტნიორს შეუძლია მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოახდინოს პარტნიორთა საერთო კრებაზე, უმრავლესობაში მყოფი პარტნიორის მიერ დომინანტური პოზიციის გამოყენება არ უნდა მოხდეს საწარმოს ინტერესების საზიანოდ და ზიანი არ მოუტანოს მინორიტარ პარტნიორსაც.²⁸ როდესაც დომინანტი პარტნიორი ასევე ასრულებს აღმასრულებელ ფუნქციას და წარმოადგენს საზოგადოებას მესამე პირებთან, ეს სახარბიელო ვითარებას ქმნის პარტნიორის მიერ საკუთარი ინტერესების დასაკმაყოფილებლად და მცირე პარტნიორის მმართველობიდან ჩამოსაშორებლად.²⁹ ამიტომ კაპიტალური ტიპის საზოგადოებაში ერთმანეთისგან გამიჯნულია დირექტორისა და პარტნიორის უფლებამოსილებები, მაშინაც კი როდესაც დირექტორი და პარტნიორი ერთი და იგივე პირია.³⁰ გადაწყვეტილება, რომელიც ეფუძნება დომინანტი პარტნიორების მიერ გამოხატულ ნებას, ხოლო საფრთხეში აგდებს მინორიტარი პარტნიორების უფლებებს, ასევე არ ეხმიანება საწარმოს საუკეთესო ინტერესს, დირექტორს კი აკისრებს პასუხისმგებლობას ყველა იმ უარყოფითი შედეგისთვის, რომელიც გამომდინარეობს პარტნიორთა კრების ოქმიდან და მისი აღსრულებიდან.³¹ აღსანიშნავია, რომ ყველა პარტნიორს ერთმანეთის მიმართ აქვს ერთგულების ვალდებულება,³² ხოლო ნებისმიერი გადაწყვეტილება საზოგადოებაში უნდა მიიღებოდეს საზოგადოების

²⁴ ჭანტურია ლ., ნინიძე თ., მენარმეთა შესახებ კანონის კომენტარი, მე-3 გამოცემა, თბ., 2002, 117.

²⁵ Gaina V., Gaina A., *The Legal Regime of the Decisions Adopted by the General Assembly of Members/Shareholders of the Commercial Company (GAM)*, Conference Paper: Supplement of Valahia University Law Study, Stan M. (ed.), Târgoviște, 2017, 241.

²⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 20 აპრილის №ას-851-795-2017 გადაწყვეტილება, § 18; „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 37-ე მუხლის 1-ლი და მე-2 პუნქტები, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-Xმპ, 02/08/2021; „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-9¹ მუხლის მე-2 და მე-9 პუნქტები, საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 21-22, 28/10/1994 [ძალადაკარგულია, 02.08.2021]

²⁷ Miller S.K., *Minority Shareholder Oppression in the Private Company in the European Community: A Comparative Analysis of the German, United Kingdom, and French Close Corporation Problem*, Cornell International Law Journal, Vol. 30, No. 2, 1997, 385.

²⁸ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 27 დეკემბერი №ას-979-2022 განჩინება, § 13-14.

²⁹ Miller S.K., *Minority Shareholder Oppression in the Private Company in the European Community: A Comparative Analysis of the German, United Kingdom, and French Close Corporation Problem*, Cornell International Law Journal, Vol. 30, No. 2, 1997, 386.

³⁰ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2023 წლის 23 იანვრის №ას-1353-2022 განჩინება, § 9-13.

³¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მარტის №ას-73-73-2018 განჩინება, § 18.3.1 და 19.

³² Cahn A., *The Shareholders' Fiduciary Duty in German Company Law, Shareholders' Duties*, Birkmose H.S. (ed.), Wolters Kluwer, 2017, 355.

დოების ინტერესებიდან გამომდინარე,³³ შესაბამისად, მინორიტარ პარტნიორს აძლევს საშუალებას უფლების ხელყოფისგან თავი დაიცვას როგორც პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის, ასევე დირექტორის წინააღმდეგ ზიანის ანაზღაურების სასარჩელო მოთხოვნით.³⁴

პარტნიორთა ნების კოდიფიკაცია, თავის მხრივ, ხდება რამდენიმე ფორმით, ერთ-ერთი არის წესდება, როდესაც პარტნიორები საზოგადოების დაარსების გადანყვეტილებას იღებენ,³⁵ ხოლო პარტნიორთა კრების ოქმი დგება საერთო კრების ჩატარების შემთხვევაში.³⁶ პარტნიორის მიერ კენჭისყრაში მონაწილეობა არის ნების გამოვლენა, რომელიც ერთიანად აყალიბებს საზოგადოების მთლიან ნებას, ხოლო პარტნიორთა ნების ნამდვილობა დასტურდება პარტნიორთა კრების ოქმით.³⁷ საერთო კრებაზე მიღებული გადანყვეტილება პარტნიორთა შორის დადებული ხელშეკრულებაა, რომელზეც ვრცელდება როგორც სამოქალაქო, ასევე სამენარმეო სამართლის ნორმები.³⁸ შესაბამისად, პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა შეუძლია მოითხოვოს როგორც პარტნიორმა, ასევე აღმასრულებელმა, ხელმძღვანელმა ორგანომ,³⁹ თუ თვლის რომ ის ეწინააღმდეგება საზოგადოების ინტერესებს, რადგან დირექტორს ევალება გააკეთოს ყველაფერი, რაც წესდებით გათვალისწინებული მიზნების შესრულებისთვისაა საჭირო და იმოქმედოს საზოგადოების ინტერესებიდან გამომდინარე.⁴⁰ თუ საზოგადოების პარტნიორი საფრთხეს უქმნის საზოგადოების ინტერესს, აღმასრულებელ ორგანოს შეუძლია ამავე პარტნიორის წინააღმდეგ ღონისძიებების გატარება საზოგადოების ინტერესების დასაცავად.⁴¹ ასევე პარტნიორს შეუძლია გაასაჩივროს პარტნიორთა კრების ოქმი და მოითხოვოს მისი ბათილობა, თუ პარტნიორთა კრების გადანყვეტილება ბათილი გარიგებაა და ამით დაირღვა მისი უფლებები.⁴²

შეჯამების სახით შეიძლება ითქვას, რომ კაპიტალური საზოგადოება არავის საკუთარება არაა, ხოლო პარტნიორთა საერთო კრება დირექტორთან ერთად მისი მმართველობითი ორგანოა, მმართველობის დუალისტური სისტემა კი უზრუნველყოფს პასუხისმგებლობისა და მმართველობის მკაცრ გამიჯვნას. პარტნიორთა საერთო კრება არის პარტნიორებს შორის გარიგება, მისი უფლებამოსილება ფართოა და მოიცავს ისეთ გადანყვეტილებებსაც, რომლებიც დაკავშირებულია საზოგადოების არაჩვეულებრივ საქმიანობასთან. პარტნიორთა კრება-

³³ ჭანტურია ლ., კორპორაციული მართვა და ხელმძღვანელთა პასუხისმგებლობა საკორპორაციო სამართალში, თბ., 2006, 305.

³⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 იანვრის №ას-1199-2019 განჩინება, § 28.

³⁵ მახაროზლიშვილი გ., მენარმე სუბიექტთა დოგმატურ-თეორიული გამიჯვნა კაპიტალურ საზოგადოებათა საწყისებზე, „სამართლის ჟურნალი“, №2, 2011, 107.

³⁶ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 38-ე მუხლის 1-ლი პუნქტი, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-XXმპ, 02/08/2021.

³⁷ ჭანტურია ლ., ნინიძე თ., მენარმეთა შესახებ კანონის კომენტარი, მე-3 გამოცემა, თბ., 2002, 305.

³⁸ Brožová S., The Nature and Legal Effects of Shareholders Agreements in the Czech and Slovak Private Law and its Interpretation, European Scientific Journal, Vol. 15, No. 31, 2019, 4.

³⁹ ბურდული ი., მახაროზლიშვილი გ., თოხაძე ა., ზუბიტაშვილი ნ., ალადაშვილი გ., მალრაძე გ., ეგნატაშვილი დ., საკორპორაციო სამართალი, თბ., 2021, 330.

⁴⁰ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 21 ოქტომბრის №ას-1077-2018 გადანყვეტილება, § 11.1 და 17; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 28 ივლისის №ას-612-571-2017 განჩინება, § 24.4.

⁴¹ Rhee R.J., The Tort Foundation of Duty of Care and Business Judgment, Notre Dame Law Review, Vol. 88, No. 3, 2013, 1183.

⁴² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 მაისის №ას-1319-2018 გადანყვეტილება, § 171.

ზე პარტნიორთა ნების გამოხატვის და ნამდვილობის კოდიფიკაცია ხდება პარტნიორთა კრების ოქმის შედგენით, რომელიც მნიშვნელოვანი სამართლებრივი დოკუმენტია. პარტნიორთა კრება გამოხატავს საზოგადოების ნებას, რომელიც ყველა პარტნიორის მიერ გამოვლენილ ნებათა უმრავლესობით დგინდება და ასახავს პარტნიორის წილს საზოგადოების კაპიტალში. პარტნიორის მიერ კენჭისყრაში მონაწილეობა უკვე არის ნების გამოვლენა, რომელიც ერთიანად აყალიბებს საზოგადოების ნებას. საზოგადოებაში ნებისმიერი გადაწყვეტილების მთავარი მიზანი კი საზოგადოების ინტერესების დაცვაა ისე, რომ დომინანტი პარტნიორის მიერ არ დაირღვეს მცირე პარტნიორის უფლებები.

3. 2. პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა

3. 2.1. პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის ფორმალური საფუძველი

საერთო კრების გადაწყვეტილება საცილო გარიგებაა და შეიძლება გაბათილდეს თუ მისი არსი ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონმდებლობას, საზოგადოების წესდებით განსაზღვრულ მოთხოვნებსა და დარღვევა არსებითია.⁴³ პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის საკითხი, როდესაც პარტნიორი სადავოს ხდის კრების გადაწყვეტილებას, მაშინ აქვს აზრი, როდესაც კრების ოქმის ბათილობით პარტნიორებისთვის სამართლებრივი შედეგი დგება და იურიდიული ინტერესი დასაბუთებულია.⁴⁴ ბათილობისას განისაზღვრება დარღვევა პროცედურულია თუ მატერიალურ-სამართლებრივი, ასევე უნდა დადგინდეს საზოგადოების ინტერესებს ზიანი მიადგა თუ არა.⁴⁵

საერთო კრების გადაწყვეტილების ბათილობის სრული ფორმალური საფუძველებია პროცედურული საკითხები,⁴⁶ რადგან საზოგადოების პარტნიორი სარგებლობს აქტიური პროცედურული სტატუსით;⁴⁷ ამიტომ საერთო კრება დადგენილი წესით უნდა იყოს მოწვეული და სართო კრების ოქმი დადგენილი წესით უნდა იყოს დამოწმებული; კერძოდ, კრება უნდა იყოს მოწვეული უფლებამოსილი პირის მიერ, კრებაზე მოწვეულნი უნდა იყვნენ პარტნიორები წესდებით დადგენილი წესით, წერილობით მოწვევაში კი სწორად უნდა იყოს მითითებული საზოგადოების საფირმო სახელწოდება, კრების ჩატარების ადგილი ან დაწყების დრო.⁴⁸ აღნიშნული ფორმალური საფუძველებს სპეციალური კანონის ახალი რედაქცია, განსხვავებით ძველი კანონისგან, დაწვრილებით ჩამოთვლის.⁴⁹ თუ მოწვევის პროცედურა დაირღვა და კრე-

⁴³ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 93-ე მუხლის 1-ლი პუნქტი, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-Xმპ, 02/08/2021.

⁴⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მარტის №ას-73-73-2018 განჩინება, § 23.

⁴⁵ Sáez M.I., Riaño D., Corporate Governance and the Shareholders' Meeting: Voting and Litigation, European Business Organization Law Review, Vol. 14, No. 3, 2013, 368.

⁴⁶ Gaina V., Gaina A., The Legal Regime of the Decisions Adopted by the General Assembly of Members/Shareholders of the Commercial Company (GAM), Conference Paper: Supplement of Valahia University Law Study, Stan M. (ed.), Târgoviște, 2017, 249.

⁴⁷ Daghe D., Considerations on the Annulment of the Resolution Issued by the General Meeting of Shareholders, Conference Paper: Supplement of Valahia University Law Study, Stan M. (ed.), Târgoviște, 2019, footnote 21, 143.

⁴⁸ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 39-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის ა-დ ქვეპუნქტები, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-Xმპ, 02/08/2021.

⁴⁹ შუად. „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-9¹ მუხლის 1-ლი და მე-2 პუნქტები, საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 21-22, 28/10/1994 [ძალადაკარგულია, 02.08.2021]

ბას ესწრება ყველა პარტნიორი, ხოლო პარტნიორი თანახმაა ჩატარდეს კრება და არ მოითხოვს კრების სხვა დროს ჩატარებას, მაშინ ბათილობის ფორმალური სტანდარტი გამოირიცხება.⁵⁰ პარტნიორთა გადანაცვეტილება არ უნდა ქმნიდეს არათანაბარ მდგომარეობას ან ხელყოფდეს სხვა პარტნიორის ინტერესებს და დაცულ უნდა იქნეს ფორმალური მხარეც, კერძოდ, გადანაცვეტილება არ უნდა იყოს ერთხმად მისაღები.⁵¹ თუ კრების ოქმით ირკვევა, რომ ხმის მიცემის უფლება, ანდა პარტნიორის მიერ ფიდუციური ვალდებულება დარღვეულია, გერმანიის, ავსტრიისა და ჩეხეთის პრაქტიკის თანახმად პარტნიორთა გადანაცვეტილება ბათილდება.⁵²

პარტნიორთა ინფორმირებულობის ვალდებულება მნიშვნელოვანი საკითხია, რისი დარღვევის გამოც შესაძლებელია გაბათილდეს პარტნიორთა გადანაცვეტილება, აღნიშნული პრინციპი უზრუნველყოფს დირექტორის მხრიდან თვითნებური გადანაცვეტილების მიღებისგან პრევენციას.⁵³ არსებობს შემთხვევები, როდესაც პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის საფუძველი გამხდარა კრების უფლებაუნარიანობის საკითხი, როდესაც კრებას არ ესწრებოდა კვორუმის შესადგენად პარტნიორთა აუცილებელი რაოდენობა.⁵⁴ თუმცა კვორუმის არსებობის მიუხედავად, შესაძლებელია პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა, თუ გადანაცვეტილება კომპანიის არაჩვეულებრივ საქმიანობიდან გამომდინარე საკითხზეა მიღებული, რომელიც არ ეფუძნება საზოგადოების საწესდებო მიზნებს და საკითხის გადასაწყვეტად მნიშვნელოვანია ყველა პარტნიორის მიერ ნების გამოვლენა, ხოლო ყველა პარტნიორს ნება არ აქვს გამოვლენილი.⁵⁵

შესაბამისად, საერთო კრების გადანაცვეტილების სრული ბათილობის ფორმალური საფუძველები პროცედურული საკითხებია, კერძოდ პარტნიორთა კრება უნდა იყოს მონვეული დადგენილი წესით და კრების ოქმი შედგენილი შესაბამისად. სპეციალური კანონის ახალი რედაქცია კრების ოქმის შედგენის სტანდარტს დანვრილებით აღწერს, რაც სასამართლო პრაქტიკის ასახვაა ახალ კანონში. აღნიშნული შეზღუდვის მთავარი ფუნქცია კი დირექტორის მხრიდან თვითნებური გადანაცვეტილების მიღების პრევენცია, კვორუმის უზრუნველყოფა, ასევე პარტნიორების უფლებების, ინტერესებისა და ინფორმირებულობის პრინციპის დაცვაა.

3.2.2. პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის შინაარსობრივი საფუძველი

ხმათა უმრავლესობით მიღებული გადანაცვეტილების შინაარსმა არ უნდა შემქნას რომელიმე პარტნიორისთვის არათანაბარი მდგომარეობა,⁵⁶ ასეთ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია

⁵⁰ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის მე-7 პუნქტი, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-Xმპ, 02/08/2021.

⁵¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 16 სექტემბერი №ას-48-2022 გადანაცვეტილება, § 34.

⁵² *Laprade F.M., Rights and Obligations of Shareholders, National Regimes and Proposed Instruments at EU Level for Improving Legal Efficiency, Study of Directorate-General for Internal Policies of European Parliament, 2012, 59.*

⁵³ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 3 ივნისის №2/27085-21 გადანაცვეტილება, § 6.2.

⁵⁴ ბურდული ი., მახარობლიშვილი გ., თოხაძე ა., ზუბიტაშვილი ნ., ალადაშვილი გ., მაღრაძე გ., ეგნატაშვილი დ., საკორპორაციო სამართალი, თბ., 2021, 325.

⁵⁵ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 დეკემბრის №2ბ/90-19 განჩინება, § 31

⁵⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 მაისის №ას-1319-2018 გადანაცვეტილება, § 139

პარტნიორთა კრების ოქმის შინაარსობრივი მხარის განხილვა. სასამართლო ყურადღებას აქცევს და აფასებს პარტნიორთა კრების ოქმის შინაარსს, ის აფასებს მასში გამოხატულ ნებას და უსადაგებს ფაქტობრივ გარემოებებს, მათი შეჯერებით კი აკეთებს დასკვნებს და ამის მიხედვით წყვეტს კრების ოქმის ბათილობის საკითხს, – სასამართლოსთვის მნიშვნელოვანია მხარეთა ახსნა-განმარტებები არ ეწინააღმდეგებოდეს პარტნიორთა კრების ოქმში მოცემულ შინაარსს, რაც სასამართლოს შინაგან რწმენაზე ახდენს გავლენას.⁵⁷

საერთო კრების გადაწყვეტილება შესაძლებელია სრულად ან ნაწილობრივ გაბათილდეს თუ წესდების მიხედვით ირკვევა, რომ გადაწყვეტილების მიღება არ განეკუთვნებოდა საერთო კრების უფლებამოსილებას, თუ კრებამ წესდებაში კანონსაწინააღმდეგო ცვლილება შეიტანა, თუ ეწინააღმდეგება კანონის იმ ნორმებს, რომლებიც იცავს კრედიტორთა უფლებებს, მიღებული გადაწყვეტილება საჯარო წესრიგის ან ზნეობრივი ნორმების საწინააღმდეგოა.⁵⁸ დომინანტი პარტნიორების მიერ მიღებული გადაწყვეტილება პარტნიორთა კრებაზე უნდა შეესაბამებოდეს სანარმოს განვითარების ან მის მიერ ნაკისრი ვალდებულების ჯერონად შესრულებას და არა მაჟორიტარი პარტნიორთა პირად ინტერესებს.⁵⁹ მცირე პარტნიორების დასაცავად შესაძლებელია პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა, თუ მას არ ეთანხმება მინორიტარი პარტნიორები,⁶⁰ რადგან მცირე პარტნიორს შეუძლია გაასაჩივროს პარტნიორთა კრების ოქმი იმ შემთხვევაში თუ ირღვევა მისი უფლებები და პარტნიორთა კრების ოქმის გასაჩივრებისას არსებობს ნამდვილი იურიდიული ინტერესი,⁶¹ ხოლო კრების ოქმის ბათილობას მოჰყვება კონკრეტული სამართლებრივი შედეგი მოსარჩელისთვის,⁶² კერძოდ, შესაძლებელი იქნება მოსარჩელის დარღვეული უფლების დაცვა.⁶³

პარტნიორთა კრების შინაარსობრივი მხარე ფასდება გარიგების ბათილობის საფუძვლებითაც, როგორცაა იძულებით დადებული გარიგების ბათილობა, მათ შორის, მესამე პირის მხრიდან იძულება,⁶⁴ რაც შესაძლებელია დადგინდეს პარტნიორთა კრების ოქმის შინაარსში ამაზე მითითებითაც.⁶⁵ შეცვლების უფლების მქონე პირს შეუძლია მიმართოს სასამართლოს სამოქალაქო კოდექსის ნორმებზე დაყრდნობითაც, რომლებიც გარიგების ნამდვილობასა და ბათილობას ეხება.⁶⁶ შესაბამისად უფლებამოსილი პირის მიერ გარიგების შეცვლების

⁵⁷ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 26 ივნისი №ას-558-2021 გადაწყვეტილება, § 19; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 ოქტომბრის №ას-477-2020 განჩინება.

⁵⁸ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 39-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის ე-ზ ქვეპუნქტები, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-Xმპ, 02/08/2021.

⁵⁹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მარტის №ას-73-73-2018 განჩინება, § 18.3.1.

⁶⁰ Catea R., Practical Aspects Regarding the Claim for the Annulment of the Resolutions of the General Meeting of Shareholders, from a Substantial and Procedural Perspective, Lex ET Scientia International Journal, No. 24, Vol. 2, 2017, 16.

⁶¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 27 დეკემბერი №ას-979-2022 განჩინება, § 18.

⁶² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 27 სექტემბერი №ას-502-2020 განჩინება, § 11.

⁶³ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 30 სექტემბერი №ას-1841-2019 განჩინება, § 17.

⁶⁴ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 25 დეკემბრის №2ბ/2309-2019 განჩინება, §8.

⁶⁵ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 02 აგვისტოს №ას-33-33-2018 გადაწყვეტილება, § 23.1-23.3.

⁶⁶ *ჭანტურია ლ., ნინიძე თ., მენარმეთა შესახებ კანონის კომენტარი, მე-3 გამოცემა, თბ., 2002, 305.*

საფუძველზე სასამართლო პარტნიორთა კრების ოქმს უსადაგებს გარიგების ბათილობის წინაპირობებს.⁶⁷ ამაზე მეტყველებს კანონიც, როდესაც ბათილობის ერთ-ერთ საფუძველად ასახელებს ისეთ გადაწყვეტილებას, რომელიც ეწინააღმდეგება კანონსა და ზნეობრივ ნორმებს. თუმცა კრების ოქმის ბათილობისთვის, როდესაც ის ერთ-ერთი პარტნიორის მიერაა შეცვლილი, მნიშვნელოვანი პრინციპი სასამართლოსთვის მაინც რჩება პარტნიორისთვის კრების ოქმის ბათილობის შედეგად მიღებული სამართლებრივი შედეგი და იურიდიული ინტერესი, ის უნდა იყოს მოსარჩელის დარღვეული უფლების აღდგენის წინაპირობა.⁶⁸

საქართველოსგან განსხვავებით, დანიის სასამართლოს აქვს უფლება შეცვალოს პარტნიორთა კრების ოქმის შინაარსი ან გააბათილოს სრულიად.⁶⁹ საქართველოში კი არსებობს მყარი პრაქტიკა, რა დროსაც პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილება არ ბათილდება და სასამართლო არ შედის მის შინაარსობრივ განხილვაში, კერძოდ, დირექტორის გათავისუფლების თაობაზე პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილება.⁷⁰ საქართველოს პრაქტიკა სწორი მიდგომაა, რადგან აღნიშნული საკითხი შიდაპარტნიორული ურთიერთობებზე სასამართლოს კონტროლის შესაძლებლობა არ უნდა ჰქონდეს,⁷¹ სამეწარმეო პოლიტიკისა და შიდაპარტნიორული ურთიერთობათა საკითხების სასამართლო გზით გადაწყვეტა შეუძლებელია,⁷² რადგან მმართველობითი გადაწყვეტილებები საერთო კრებაზე მიიღება და სასამართლო მხოლოდ მცირე (მინორიტარ) პარტნიორთა უფლებათა დაცვის მექანიზმებზე ზედამხედველობით შემოიფარგლება.⁷³ ასევე უნდა აღინიშნოს, რომ დირექტორის, როგორც პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილების აღმსრულებელ ორგანოს, უნარ-ჩვევებზეა დამოკიდებული საწარმოს განვითარება, ხოლო პარტნიორებს ეძლევათ საშუალება გაათავისუფლოს დირექტორი ნებისმიერ დროს ბიზნეს რისკის საკომპენსაციოდ.⁷⁴ ასევე, პარტნიორი, რომელიც ყიდის საკუთარ წილს საზოგადოებაში, თუმცა იტოვებს გამოსყიდვის უფლებას, გამყიდველის მიერ წილის ყიდვამდე, მყიდველი ითვლება საზოგადოების პარტნიორად და მასზე ვრცელდება ყველა ის უფლება და მოვალეობა, რაც აკისრია პარტნიორს, აღნიშნული საფუძველით პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა არ ხდება, მაშინაც კი, როდესაც გამყიდველი გამოისყიდის საკუთარ წილს და გაასაჩივრებს საერთო კრების მიერ გამოსყიდვამდე მიღებულ გადაწყვეტილებას.⁷⁵

⁶⁷ ბურდული ი., მახარობლიშვილი გ., თოხაძე ა., ზუბიტაშვილი ნ., ალადაშვილი გ., მალრაძე გ., ეგნატაშვილი დ., საკორპორაციო სამართალი, თბ., 2021, 327-330.

⁶⁸ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 30 სექტემბრის №ას-731-2021 განჩინება.

⁶⁹ Laprade F.M., Rights and Obligations of Shareholders, National Regimes and Proposed Instruments at EU Level for Improving Legal Efficiency, Study of Directorate-General for Internal Policies of European Parliament, 2012, 98.

⁷⁰ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 ოქტომბრის №ას-477-2020 განჩინება.

⁷¹ ზურაბიანი ლ., Business Judgment Rule-ის არსი, ფუნქციები და რეცეფცია საქართველოს საკორპორაციო სამართალში, „შედარებითი სამართლის ქართულ-გერმანული ჟურნალი“, №5, 2020, 41.

⁷² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 20 სექტემბრის №ას-1059-2019 განჩინება, § 28.

⁷³ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 30 ნოემბრის ას-1141-2018 გადაწყვეტილება, II-3.2.

⁷⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 28 ივლისის №ას-612-571-2017 განჩინება, § 24.3.

⁷⁵ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 30 ნოემბრის №ას-896-2019 განჩინება, § 20, § 38.

ევროკავშირის დირექტივის თანახმად⁷⁶ საზოგადოებასა და მესამე პირებს, ასევე საზოგადოების წევრებს შორის ურთიერთობის მომწესრიგებელი ნორმების გამჭვირვალობა აუცილებელია, მესამე პირთა დაცვისთვის კი მნიშვნელოვანია შეზღუდული იყოს საზოგადოებისა და მესამე პირებს შორის დადებული გარიგებათა ბათილობის შემთხვევები და ბათილად ცნობის უკუძალა, მესამე პირებს კი უნდა მიეცეს ვადა გააპროტესტონ მსგავსი შემთხვევები.⁷⁷

შეჯამების სახით შეიძლება ითქვას, საერთო კრებაზე მიღებული გადაწყვეტილება პარტნიორთა შორის დადებული ხელშეკრულებაა, იგი საცილო გარიგებაა, რომელზეც ვრცელდება როგორც სამოქალაქო, ასევე სამენარმეო სამართლის ნორმები. შინაარსობრივი კუთხით, სასამართლო ყურადღებას აქცევს და აფასებს პარტნიორთა კრების ოქმში გამოხატულ ნებას და უსადაგებს ფაქტობრივ გარემოებებს, მათი შეჯერებით კი აკეთებს დასკვნებს და ამის მიხედვით წყვეტს კრების ოქმის ბათილობის საკითხს. საერთო კრების მიერ მიღებული გადაწყვეტილება უნდა იყოს საერთო კრების უფლებამოსილებაში, არ ეწინააღმდეგებოდეს კანონს, რომელიც იცავს კრედიტორთა უფლებებს და არ ეწინააღმდეგებოდეს საჯარო წესრიგს ან ზნეობრივ ნორმებს. მიღებული გადაწყვეტილება უნდა შეესაბამებოდეს საზოგადოების ინტერესებს, საწარმოს განვითარების ან საწარმოს მიერ ნაკისრი ვალდებულებების ჯეროვან შესრულებას, ასევე მინორიტარი პარტნიორის ინტერესები უნდა იყოს დაცული. პარტნიორთა კრების შინაარსობრივი მხარე ფასდება გარიგების ბათილობის საფუძვლებითაც, როგორცაა იძულებით დადებული გარიგების ბათილობა, მათ შორის, მესამე პირის მხრიდან იძულება, რაც შესაძლებელია დადგინდეს პარტნიორთა კრების ოქმის შინაარსში ამაზე მითითებით. შიდაპარტნიორული ურთიერთობის მომწესრიგებელი გადაწყვეტილებები სასამართლოს მიერ იშვიათად, ან საერთოდ არ ბათილდება, თუ არ ირღვევა მცირე პარტნიორის უფლებამოსილება, რომელთა უფლებათა დაცვაზეც ზედამხედველობს სასამართლო.

პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის ფორმალური და შინაარსობრივი საფუძვლების მთავარი მიზანია, მინორიტარი პარტნიორების უფლებათა დაურღვევლად საზოგადოების ინტერესების დაცვა და დირექტორის თვითნებური გადაწყვეტილების პრევენცია. დირექტორის პასუხისმგებლობა დაიცავს საზოგადოება ყველა იმ უარყოფითი შედეგისთვის, რომელიც გამომდინარეობს პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილების აღსრულების შედეგად, შესაბამისად პარტნიორთა, ანდა პარტნიორის გადაწყვეტილება დირექტორისთვის არ არის უპირობოდ აღსასრულებელი, თუ პარტნიორთა გადაწყვეტილებით ილახება საზოგადოების ინტერესები. თავის მხრივ მინორიტარ პარტნიორს აქვს შესაძლებლობა საკუთარი უფლების ხელყოფისგან თავი დაიცავს როგორც პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილების შეცილებით, ასევე დირექტორისგან ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით. შესაბამისად, პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა შეუძლია მოითხოვოს როგორც პარტნიორმა, ასევე აღმასრულებელმა, ხელმძღვანელმა ორგანომ.

⁷⁶ აღნიშნული დირექტივის დანერგვა განერილია ევროკავშირისა და საქართველოს შორის ასოცირების ხელშეკრულებით, *ბაქაქური ნ., გელტერი მ., ცერცვაძე ლ., ჯუღელი გ., საკორპორაციო სამართალი, სახელმძღვანელო იურისტებისთვის, თბ., 2019, 37-50.*

⁷⁷ Directive (EU) 2017/1132 of the European Parliament and of the Council Relating to Certain Aspects of Company Law (Codification), Official Journal of the European Union, Document 32017L1132, 2017, recitals 5-6.

4. კრების ოქმის ბათილობა და მესამე პირთა სამართლებრივი დაცვის მექანიზმები

4.1. უფლებამოსილებათა დადგენა და პრევენციული ღონისძიებები

4.1.1. საერთო კრების უფლებამოსილების დადგენა

პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა სერიოზულ სამართლებრივ შედეგს იწვევს კრედიტორისთვის ისეთ შემთხვევაში, როდესაც ბათილდება საზოგადოების გადანყვეტილება სესხის აღებისა თუ უზრუნველყოფის სახით უძრავ-მოძრავი ქონებებით დატვირთვა-დაგირავების თაობაზე.⁷⁸ ევროპის განვითარებულ ქვეყნებშიც არ არის ერთიანი მიდგომა თუ რა უფლებამოსილება აქვს პარტნიორთა კრებას, რაზე სჭირდება დირექტორს მისი თანხმობა; ზოგი ქვეყანა სესხის, გარანტიისა თუ უზრუნველყოფების საკითხს საერთო კრების უფლებამოსილებად თვლის, ზოგიც ამის უფლებამოსილებას დირექტორს ანიჭებს.⁷⁹ ასევე მნიშვნელოვანია განისაზღვროს რა არის საზოგადოების ჩვეულებრივი და არაჩვეულებრივი საქმიანობა, რათა უფრო მკაფიო იყოს ის საკითხები, რაზეც პარტნიორთა კრების გადანყვეტილება აუცილებელია. არსებობს მოსაზრება, რომ გონივრული მოცულობით სესხის ხელშეკრულების დადება ბანკთან საზოგადოების ჩვეულებრივ საქმიანობას მიეკუთვნება,⁸⁰ ხოლო ჩვეულებრივი საქმიანობასთან დაკავშირებულ გადანყვეტილებებს იღებს დირექტორი, მხოლოდ არაჩვეულებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით მისაღები გადანყვეტილებები მიიღება პარტნიორთა კრებაზე.⁸¹ თუმცაღა, პრაქტიკაში არ არის ერთიანი მიდგომა, თუ რა არის საზოგადოების ჩვეულებრივი და არაჩვეულებრივი საქმიანობა, თითოეული შემთხვევა ინდივიდუალური შეფასების საგანია და საზოგადოების სამტკიცებელია თუ რა არის მისი ჩვეულებრივი საქმიანობის სფერო და რა – არა.⁸²

თავის მხრივ სპეციალური კანონი ავალდებულებს საწარმოსა და ხელმძღვანელობითი უფლებამოსილების მქონე ორგანოს აღასრულოს პარტნიორთა კრების უფლებამოსილებაში შემავალ საკითხებზე მიღებული გადანყვეტილება.⁸³ ამასთანავე კრების მოწვევის პროცედურების ჯეროვნად წარმართვაზე დირექტორია პასუხისმგებელი.⁸⁴ შესაბამისად ნების ნაკლოვანების შემთხვევაში, საზოგადოების დირექტორსა და მესამე პირებს შორის დადებული ვალ-

⁷⁸ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 03 ივნისის №2/27085-21 გადანყვეტილება.

⁷⁹ *Van der Elst C.*, Shareholder Rights and Shareholder Activism: The Role of the General meeting of Shareholders, *Annals of the Faculty of Law – Belgrade Law Review: Journal of Legal and Social Sciences*, Vol. 59, No. 3, 2012, 54-57.

⁸⁰ ბურდული ი., მახარობლიშვილი გ., თოხაძე ა., ზუბიტაშვილი ნ., ალადაშვილი გ., მალრაძე გ., ეგნატაშვილი დ., საკორპორაციო სამართალი, თბ., 2021, 322-323.

⁸¹ *Van der Elst C.*, Shareholder Rights and Shareholder Activism: The Role of the General meeting of Shareholders, *Annals of the Faculty of Law – Belgrade Law Review: Journal of Legal and Social Sciences*, Vol. 59, No. 3, 2012, 55.

⁸² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 16 ოქტომბრის №ას-197-2020 განჩინება, § 33.

⁸³ ბურდული ი., მახარობლიშვილი გ., თოხაძე ა., ზუბიტაშვილი ნ., ალადაშვილი გ., მალრაძე გ., ეგნატაშვილი დ., საკორპორაციო სამართალი, თბ., 2021, 316; „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 36-ე მუხლის მე-4 პუნქტი, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-XXIII, 02/08/2021.

⁸⁴ *Sáez M.I., Riaño D.*, Corporate Governance and the Shareholders' Meeting: Voting and Litigation, *European Business Organization Law Review*, Vol. 14, No. 3, 2013, 373.

დებულებითსამართლებრივი ხელშეკრულების ნამდვილობა დამოკიდებულია კონტრაჰენტის კეთილსინდისიერებაზე,⁸⁵ იმდენად რამდენადაც კეთილსინდისიერების პრინციპი ვალდებულებითი სამართლის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საფუძველია,⁸⁶ სამოქალაქო ბრუნვის ქვაკუთხედი და კერძოსამართლებრივ ურთიერთობაში ზოგადსახელმძღვანელო პრინციპია.⁸⁷ თავის მხრივ, კონტრაჰენტის კეთილსინდისიერება დგინდება თუ საკუთარი გადაწყვეტილება, შევიდეს ვალდებულებითსამართლებრივ ურთიერთობაში საზოგადოებასთან, ეფუძნება იმ ინფორმაციას, რომელიც საზოგადოების რეგისტრირებული აქვს სამენარმეო რეესტრში.⁸⁸ შესაბამისად, პირველადი წყარო, რითაც შესაძლებელია დადგინდეს ხელმძღვანელი ორგანოების უფლებამოსილება, არის საზოგადოების წესდება, რომელიც საჯაროდაა ხელმისაწვდომი.

შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, ვიდრე მესამე პირი მიიღებს პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილებას და საზოგადოებასთან შევა ვალდებულებითსამართლებრივ ურთიერთობაში, შეაფასოს კრების ოქმის შინაარსობრივი მხარე, თავსებადობა საზოგადოების წესდებასთან და საქართველოს კანონმდებლობასთან. მესამე პირი უნდა დარწმუნდეს, მის ხელთ არსებული ყველა ინფორმაციით, რომ საზოგადოებამ ნება ჯეროვნად გამოავლინა.

4.1.2. ხელმძღვანელობითი უფლებამოსილების დადგენა

თუ ხელშეკრულება ისე დაიდო მესამე პირებთან, რა დროსაც საზოგადოების ხელმძღვანელი ორგანოს უფლებამოსილება შეზღუდული იყო, ასევე თუ მესამე პირი და წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების მქონე პირი განგებ მოქმედებენ ერთად, რათა ზიანი მიადგეს საზოგადოებას, მაშინ სამენარმეო საზოგადოებას შეუძლია ხელშეკრულების შეცილების უფლებით ისარგებლოს.⁸⁹ თავის მხრივ ხელმძღვანელი ორგანოს უფლებამოსილების შეზღუდვაში მოიაზრება მისი ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლებამოსილების ფარგლების განსაზღვრა საზოგადოების წესდებით ან კანონით.⁹⁰ შესაბამისად, მესამე პირებს გასათვალისწინებელი აქვთ ისეთი შემთხვევა, როდესაც საზოგადოების დირექტორი და მაჟორიტარი პარტნიორი ერთი და იგივე პირია. ასეთ შემთხვევაში ფორმალურად არსებობს პარტნიორთა კრების ოქმი, გამოხატულია საზოგადოების ნება, თუმცა მინორიტარი პარტნიორი სარგებლობს ფართო საპროცესო უფლებებით და შეუძლია დარღვეული ან სადავო უფლება დაიცვას სასამართლოში თუ სამენარმეო საზოგადოებას ზიანი მიადგა.⁹¹ ამიტომ თუ ხელშეკრულება საზიანოა კომპანიისთვის და ამას მინორიტარი პარტნიორი დაამტკიცებს სა-

⁸⁵ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 04 დეკემბრის №ას-559-2019 გადაწყვეტილება, § 307.

⁸⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2023 წლის 07 თებერვლის №ას-1416-2022 განჩინება, § 61.

⁸⁷ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 29 სექტემბრის №ას-1252-2020 განჩინება.

⁸⁸ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 04 დეკემბრის №ას-559-2019 გადაწყვეტილება, § 307.

⁸⁹ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 42-ე მუხლის მე-3 პუნქტი; „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-9 მუხლის მე-4 პუნქტი, საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 21-22, 28/10/1994 [ძალადაკარგულია, 02.08.2021]

⁹⁰ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 16 ოქტომბრის №ას-197-2020 განჩინება, § 28.

⁹¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 06 ნოემბრის №ას-687-658-2016 გადაწყვეტილება.

სამართლოზე, პარტნიორთა კრების ოქმი გაბათილდება და მის საფუძველზე დადებული ხელშეკრულებაც ბათილად გამოცხადდება ნების ხარვეზის გამო. ამ ვითარებისგან თავის დასაცავად, მესამე პირმა, ვისთანაც საზოგადოება შესულია ვალდებულებითსამართლებრივ ურთიერთობაში, უნდა შეამოწმოს საჯაროდ ხელმისაწვდომი ინფორმაცია, დარწმუნდეს, რომ არ არსებობს შეზღუდვა ნარმომადგენლობით უფლებამოსილებაზე და შემდეგ შევიდეს გარიგებაში, რადგან დავის შემთხვევაში დააკმაყოფილოს კეთილსინდისიერი კონტრაჰენტის მოთხოვნა.

როგორც აღინიშნა სასამართლო იმ შემთხვევაში აბათილებს პარტნიორთა კრების ოქმს თუ ოქმის ბათილობით შესაძლებელია დარღვეული უფლების აღდგენა და არსებობს მოსარჩელე მხარის იურიდიული ინტერესი, სხვა შემთხვევაში სასამართლო პარტნიორთა კრების ოქმის გაბათილების სამართლებრივ საფუძველს ვერ ხედავს. ასეთ ვითარებაში მნიშვნელოვანია შემოწმდეს ყველა ის დოკუმენტი, რომელიც საჯაროდაა ხელმისაწვდომი ბანკების მიერ, რათა მისი კეთილსინდისიერება არ დადგეს ეჭვქვეშ, მით უმეტეს, სახელშეკრულებო ურთიერთობაში სამენარმეო საზოგადოებას მოეთხოვება განჭვრიტოს ყველა იურიდიული რისკი და შეაფასოს ისინი როგორც თანასწორმა მხარემ.⁹²

4.2. პარტნიორის ცვლილება და კრების ოქმის ნამდვილობა

საქართველოს სასამართლო პრაქტიკა მიჯნავს ერთმანეთისგან საზოგადოების შიდა-კორპორატიულ ურთიერთობასა და მესამე პირებთან ურთიერთობას სამოქალაქო ბრუნვის გამარტივების მიზნით.⁹³ სამენარმეო საზოგადოება და მის პარტნიორი ერთმანეთისგან განცალკევებულნი არიან, როგორც ორი დამოუკიდებელი პირი, პარტნიორი არა როგორც მფლობელი, არამედ როგორც ბენეფიციარი.⁹⁴ შესაბამისად პარტნიორთა სართო ნება აყალიბებს საზოგადოების საერთო ნებას, ამიტომ მნიშვნელოვანია განხილულ იქნეს ისეთი შემთხვევა როდესაც საზოგადოებას ერთხელ აქვს გამოვლენილი ნება, მაგრამ ნების გამოვლენის შემდეგ პარტნიორი შეიცვალა.

იმის მიხედვით თუ რა წილს ფლობს პარტნიორი საზოგადოებაში განსხვავდება მისი უფლებები და მოვალეობები.⁹⁵ პარტნიორთა გადაწყვეტილება არ არის აუცილებელი იყოს ერთხმად მიღებული, კომპანიის ნება გამოიხატება საერთო კრებაზე დამსწრე პარტნიორების ხმებით, რომლებიც ამა თუ იმ საკითხის მომხრეები არიან ან წინააღმდეგნი.⁹⁶ თუ წესდებით სხვა რამ არ არის დადგენილი შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება გადაწყვეტი-

⁹² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 16 დეკემბრის №ას-310-2022 გადაწყვეტილება, § 18; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 25 ივნისის №ას-354-2021 განჩინება, § 112; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 16 ნოემბრის №ას-1417-2018 გადაწყვეტილება, § 17.

⁹³ საქართველო საკონსტიტუციო სასამართლოს 2014 წლის 29 იანვრის №1/1/543 გადაწყვეტილება საქმეზე, „შპს „მეტალინვესტი“ საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-19; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 16 ოქტომბრის №ას-197-2020 განჩინება, § 30.

⁹⁴ ჯუღელი გ., გიგუაშვილი გ., განმარტებები „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე, (09.02.2021 წლის რედაქცია), თბ., 2021, 42; „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-20 მუხლი; „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5⁸ მუხლის მე-3 პუნქტი, საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 21-22, 28/10/1994 [ძალადაკარგულია, 02.08.2021]

⁹⁵ The Complete List of Shareholder Rights, იხ., <<https://bit.ly/3ZUdlvy>>[09.04.2023]

⁹⁶ *Uliasz R.*, Procedural Flaws of Shareholders' Resolutions – A Comparative Approach, Review of European and Comparative Law, Vol. 51, No. 4, 2022, 95–96.

ლებას ნებისმიერს საკითხზე იღებს 3/4 უმრავლესობით.⁹⁷ შესაბამისად, თუ საკრედიტო ურთიერთობის მონაწილე მხარე, თავდები, უზრუნველყოფის მესაკუთრე, მსესხებელი, თანამსესხებელი არის იურიდიული პირი, ბანკი ამონმებს წესდებას, მმართველობითი და წარმომადგენლობითი ორგანოების უფლებამოსილებას, შემდეგ პარტნიორთა კრების ოქმის ფორმალურ და შინაარსობრივ მხარეს, პარტნიორის ან პარტნიორთა მონაცემებისა და უფლებამოსილების დამადასტურებელ ინფორმაციას, რა გადანყვეტილება მიიღეს პარტნიორებმა, ესწრებოდა თუ არა კრებას ყველა პარტნიორი, იყო თუ არა კრება უფლებამოსილი მიეღო გადანყვეტილება, თუ არ ესწრებოდა ყველა პარტნიორი, მაშინ ნოტარიულად დამონმებულ პარტნიორთა ოქმში, ამონმებს, არის თუ არა მითითება კრების მოწვევისა და ჩატარების დაცვის პროცედურის თაობაზე. იმ შემთხვევაში, როდესაც საზოგადოებას უკვე წარმოდგენილი აქვს პარტნიორთა კრების ოქმი, რომლის საფუძველზეც სარგებლობს საკრედიტო პროდუქტებით, ან არის უზრუნველყოფის მესაკუთარე, თავდები, ხოლო მოგვიანებით პარტნიორი შეცვლილია, კერძოდ, დაემატა ახალი პარტნიორი, ან მემკვიდრემ ჩაანაცვლა ძველი, მაშინ ბანკი, ახალი საკრედიტო პროდუქტის გაცემისთვის, ახალი უზრუნველყოფის დამატებისთვის, ამონმებს ახალი პარტნიორის ხმის უფლების მქონე წილს საზოგადოებაში. თუ ბანკმა აღმოაჩინა, რომ კრების ოქმის წარმოდგენის შემდეგ პარტნიორთა წილები ისე გადანაწილდა, რომ კონკრეტულ საკითხზე თანხმობას გამოთქვამს 70%-ზე ნაკლები წილის მქონე დარჩენილი პარტნიორი, მაშინ ბანკი ითხოვს ახალი პარტნიორთა კრების ოქმს, რომლითაც მოწონებული იქნება ძველი პარტნიორთა კრების ოქმი.⁹⁸ ბანკისგან განსხვავებით, როდესაც საზოგადოებას, საქართველოს საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში ქონების იპოთეკით დატვირთვის განაცხადის შეტანისას პარტნიორთა კრების ოქმი ერთხელ უკვე წარდგენილი აქვს, სააგენტო მაინც ითხოვს პარტნიორთა კრების ახალ ოქმს, როდესაც შეცვლილია პარტნიორი; სააგენტოსთვის ცვლილების შემდეგ პარტნიორთა წილობრივ მონაწილეობას მნიშვნელობა არა აქვს.⁹⁹ თუ საზოგადოების დამფუძნებელი ერთპიროვნული პარტნიორია, ბანკი, ნებისმიერ შემთხვევაში, ითხოვს პარტნიორის გადანყვეტილებას, რომელიც ითვალისწინებს სესხის აღებას, ვალდებულების უზრუნველსაყოფად უზრუნველყოფის დატვირთვის უფლებამოსილებას,¹⁰⁰ მაშინ როდესაც სააგენტო იპოთეკის დატვირთვის, ანდა გირავნობის ტრანზაქციის დასრულებისთვის პარტნიორის გადანყვეტილებას არ ითხოვს, როდესაც პარტნიორი და საზოგადოების დირექტორი ერთი და იგივე პირია.¹⁰¹

ბანკის აღნიშნული მიდგომა დამატებითი პრევენციაა პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის თავიდან აცილების, ანდა კეთილსინდისიერების სტანდარტის დაცვისთვის. როგორც წესი პარტნიორთა კრების გადანყვეტილება წარმოქმნის, ცვლის და წყვეტს სამოქალა-

⁹⁷ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 124-ე მუხლის მე-3 პუნქტი და 195-ე მუხლის მე-3 პუნქტი, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-Xმპ, 02/08/2021.

⁹⁸ სს „თიბისი ბანკის“ თანამშრომლებთან 2023 წლის 27 მარტიდან 3 აპრილამდე ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუ (ორიგინალი ინახება ავტორთან).

⁹⁹ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2023 წლის 31 მაისის პასუხი №112768.

¹⁰⁰ სს „თიბისი ბანკის“ თანამშრომლებთან 2023 წლის 27 მარტიდან 3 აპრილამდე ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუ (ორიგინალი ინახება ავტორთან).

¹⁰¹ შპს „ინდექსის“ თანამშრომელთან 2023 წლის 15 მაისის ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუ (ორიგინალი ინახება ავტორთან); საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2023 წლის 31 მაისის პასუხი №112768.

ქოსამართლებრივ ურთიერთობას,¹⁰² მასზე ვრცელდება სამოქალაქო კოდექსის გარიგების მომწესრიგებელი მუხლები, შესაბამისად ვრცელდება სამოქალაქო კოდექსის მოწონების ინსტიტუტიც,¹⁰³ რომელსაც აქვს უკუქცევითი ძალა და გამოვლენილ ნებას საცილოდ დადებული გარიგების დადებიდანვე ნამდვილს ხდის.¹⁰⁴

ბანკსა და სააგენტოს განსხვავებული პრაქტიკა აქვს პარტნიორთა კრების ოქმის და პარტნიორის გადანყვეტილების ნამდვილობის შეფასებისას, სააგენტო საკუთარ პრაქტიკას აყრდნობს „საჯარო რეესტრის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტს, რომლის თანახმადაც მარეგისტრირებელ ორგანოს აქვს დამატებითი დოკუმენტის, ანდა ინფორმაციის წარდგენის მოთხოვნის უფლებამოსილება, ხოლო სააგენტო ნების გამოვლენის ნამდვილობას განმარტავს სამოქალაქო კოდექსის საფუძველზე.¹⁰⁵ სააგენტოს განსხვავებული პრაქტიკა ნაკარნახევია იმიტომ, რომ სააგენტო თავს იზღვევს პარტნიორთა კრების ოქმის სავარაუდო ბათილობისგან, რადგან რეესტრს არ შეუძლია ისეთი ტრანზაქცია დაასრულოს, რომლის შესაძლოა გაბათილდეს კანონის საფუძველზე.¹⁰⁶

საბანკო დანესებულებები და საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო პარტნიორთა კრების ოქმის ნამდვილობას განსხვავებულად ადგენს. ბანკი ყურადღებას აქცევს საზოგადოების დამფუძნებელთა სტრუქტურის ცვლილებას, თუ ახალი პარტნიორის, ან პარტნიორების წილობრივი მონაწილეობა 70%-ზე მეტია, ბანკი ითხოვს პარტნიორთა ახალი ოქმის წარმოდგენას, მაშინ როდესაც, სააგენტო ნებისმიერი შემთხვევაში ითხოვს პარტნიორთა კრების ოქმის წარდგენას. ხოლო თუ საზოგადოების ერთპიროვნული დამფუძნებელი და დირექტორი ერთი და იგივე პირია, სააგენტო ტრანზაქციისთვის პარტნიორის გადანყვეტილებას არ ითხოვს. ბანკისთვის კი პარტნიორის გადანყვეტილება ნებისმიერ შემთხვევაში აუცილებელია. შესაბამისად ბანკი და სააგენტო ცდილობს, პარტნიორთა კრების ოქმის ან პარტნიორის გადანყვეტილების ნამდვილობის საკუთარი სტანდარტები დააწესოს, რათა თავიდან იქნეს აცილებული შემდგომი ბათილობა.

4. 3. de lege ferenda, სამართლის პრინციპები მესამე პირთა თავდაცვისთვის

პოლონეთის სასამართლო პრაქტიკის თანახმად, პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის ერთ-ერთ საფუძველად სამოქალაქო კოდექსი ის მუხლები გამოიყენება,¹⁰⁷ რომლის თანახმადაც შეთანხმება ბათილია თუ ის ეწინააღმდეგება კანონს ან ცდილობს გვერდი აუაროს კანონს,¹⁰⁸ ასევე მუხლები, რომლებიც ნების გამოსხატვის ნაკლს უკავშირდება.¹⁰⁹ თუმცა სამო-

¹⁰² Sikorska-Lewandowska A., The Legal Nature of Resolutions of the Governing Bodies of Companies and Their Challengeability in the Light of the Provisions of Polish Law, Acta Iuris Stetinensis, Vol. 27, No. 3, 2019, 153.

¹⁰³ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 101-ე მუხლი, პარლამენტის უწყებანი, 31, 24/07/1997.

¹⁰⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 14 ნოემბრის №ას-1412-1332-2017 განჩინება, § 1.3.5, § 1.3.6.

¹⁰⁵ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2023 წლის 31 მაისის პასუხი №112768.

¹⁰⁶ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი II, სანივთო (ქონებრივი) სამართალი, ჭანტურია ლ (რედ.), თბ., 2018, 530.

¹⁰⁷ Smanio I., Admissibility of Using the Provisions of the Polish Civil Code as a Basis for Declaring Resolutions of Meetings of Capital Companies Invalid, Prawo i Więź, No. 35, Vol. 1, 2021, 29.

¹⁰⁸ მუხლის ინგლისური თარგმანი იხ., Case C-520/21, Arkadiusz Szcześniak v. Bank M. SA [ECJ], Opinion of Advocate General Collins, delivered 16 February 2023(1), § 7.

ქალაქო კოდექსის მუხლები არ გამოიყენება სამენარმეო კოდექსისგან განკერძოებით, არამედ მასთან ერთად და სამენარმეო კოდექსით განსაზღვრული პროცედურების განმარტების კუთხით.¹¹⁰ მსგავსად, საქართველოს სპეციალური კანონი ადგენს, რომ საზოგადოების ხელმძღვანელ ორგანოს, ხელმძღვანელი ორგანოს წევრს ან საერთო კრების მონაწილე პარტნიორს აქვთ უფლება პარტნიორთა კრების ოქმი გაასაჩივრონ, თუ ის არსებითად არღვევს საქართველოს კანონმდებლობის ან წესდების მოთხოვნებს.¹¹¹ საქართველოს სპეციალური კანონი ბუნდოვანია პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის შედეგებთან დაკავშირებით. კანონი ავალდებულებს ხელმძღვანელ ორგანოს წარადგინოს სარეგისტრაციო ორგანოში პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის თაობაზე კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილება და ადრე განხორცილებული რეგისტრაცია შეცვალოს.¹¹² კანონის ტელეოლოგიური განმარტების თანახმად პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა შესაძლებელია ისეთ შემთხვევებში, როდესაც შედეგად აუცილებელია მარეგისტრირებელ ორგანოში ცვლილების განხორცილება. თუმცა პრაქტიკის თანახმად, პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა არ არის დამოუკიდებელი მოთხოვნა, ის სხვა მოთხოვნათა წინაპირობაა,¹¹³ შესაბამისად უფლებამოსილი სუბიექტის მიერ იქნება ეს დირექტორი, პარტნიორი თუ პარტნიორთა ჯგუფი, მესამე პირებთან დადებული საცილო გარიგების ბათილობის მოთხოვნის დაყენებით, მაშინაც კი თუ პირდაპირ არ არის მოთხოვნილი პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა, ხოლო სასარჩელო მოთხოვნა გულისხმობს ოქმის ბათილობასაც, სასამართლო განიხილავს აღნიშნულ საკითხს და მოთხოვნის დაკმაყოფილების შემთხვევაში ირიბად აბათილებს პარტნიორთა კრების ოქმსაც.¹¹⁴

სასამართლო იყენებს არა მხოლოდ სპეციალურ კანონს მენარმეთა შესახებ, არამედ საქართველოს საპროცესო კოდექსს, ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს პრაქტიკასა¹¹⁵ და სამოქალაქო კოდექსს,¹¹⁶ რაც მიუთითებს სასამართლოს მიერ არგუმენტირებისას ფართო მსჯელობაზე. მოსამართლე არ არის სამართალშემოქმედი, იგი განმარტავს იმას, რაც უკვე სამართლებრივი მასალების ნაწილს წარმოადგენს¹¹⁷ და შემოიფარგლება მხარეთა მოთხოვნით.¹¹⁸ მისი განმარტებები არა პირადი შეხედულებაა სწორსა და არასწორზე, არა-

¹⁰⁹ *Smanio I., Admissibility of Using the Provisions of the Polish Civil Code as a Basis for Declaring Resolutions of Meetings of Capital Companies Invalid, Prawo i Więź, No. 35, Vol. 1, 2021, 36.*

¹¹⁰ იქვე, 42.

¹¹¹ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 93-ე მუხლის 1-ლი და მე-2 პუნქტები, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-Xმპ, 02/08/2021.

¹¹² იქვე, 39-ე მუხლის მე-2 პუნქტი და მე-40 მუხლის 1 პუნქტი.

¹¹³ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2019 წლის 02 აგვისტოს №ას-33-33-2018 გადაწყვეტილება, § 31; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2020 წლის 30 სექტემბრის №ას-1841-2019 განჩინება, §§ 18-19.

¹¹⁴ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 იანვრის №ას-1199-2019 განჩინება, § 31.

¹¹⁵ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 30 სექტემბრის №ას-731-2021 განჩინება, § 17, § 22, §§ 31-33. ასევე, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 მაისის №ას-1319-2018 გადაწყვეტილება, § 132.

¹¹⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 21 მაისის №ას-1319-2018 გადაწყვეტილება, § 106.

¹¹⁷ *ფარცვანია მ., Contra Legem ინტერპრეტაცია: ერთი საინტერესო გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული სამართალწარმოების პრაქტიკიდან, ჟურნ. „სამართლის მეთოდები“, №3, 2019, 99.*

¹¹⁸ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 248-ე მუხლი, პარლამენტის უწყებანი, 47-48, 31/12/1997.

მედ სამართალში არსებულ პრინციპებიდან¹¹⁹ სამართლის წესების ქსელში განლაგებული სამართლის სხვადასხვა მიმართულებიდან კანონის გამოსაზღვრება (*Idividuation of Law*), მოცემული კანონის სტრუქტურის დადგენა და სხვა კანონებთან კავშირის პოვნაა.¹²⁰ მეტიც სასამართლომ უნდა დაიცვას წონასწორობა, რათა, ერთი მხრივ, უხეშად არ შეიჭრას პარტნიორთა კრების უფლებამოსილებაში, არ დაირღვეს საწარმოსა და პარტნიორთა კრების ავტონომიურობის პრინციპი,¹²¹ და, მეორე მხრივ, საქმის გადასაწყვეტად მიმართოს სამართლის პრინციპებს. სასამართლოს დავის გადაწყვეტისთვის სჭირდება ფაქტები, ყოველ კონკრეტული საქმის გადაწყვეტა დამოკიდებულია ფაქტების დადგენასთან,¹²² რომლის წარდგენაზე პასუხისმგებელი მხარეებია, განსაკუთრებით ფაქტობრივი გარემოება, რომელზედაც ამყარებს მხარეები საკუთარ სარჩელსა და შესაგებელს,¹²³ ხოლო მხარეთა მიერ დაშვებულ შეცდომას სასამართლო ვერ გამოასწორებს.¹²⁴ შესაბამისად თუ სასამართლო დაადგენს, რომ პარტნიორთა ნების გამოხატვისას ბათილობის წინაპირობები რომ არ არსებულებოდა კრების ოქმის შინაარსით არაფერი შეიცვლებოდა, მაშინ სასამართლომ თავი უნდა შეიკავოს კრების ოქმის ბათილობისგან, კრების ოქმის ბათილობისთვის მთავარი პრინციპი პარტნიორის უმთავრეს უფლებათა განზრახვი შელახვაა.¹²⁵

იმ შემთხვევაში თუ სასამართლო აბათილებს პარტნიორთა კრების ოქმს, რომლის თანახმადაც დადებულია სესხის ხელშეკრულება, გასათვალისწინებელია კრედიტორის კეთილსინდისიერება. კრედიტორმა უნდა შეამოწმოს ხელმისაწვდომი დოკუმენტები, რაც დამატებით საფუძველს შეუქმნის მას დელიქტური ვალდებულების ფარგლებში მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურება.¹²⁶ დირექტორის მიერ ფიდუციური ვალდებულების დარღვევა დელიქტური სამართლის ნაწილია.¹²⁷ დირექტორის მიერ ფიდუციური ვალდებულების დარღვევისთვის, პარტნიორს, ანდა კრედიტორს შეუძლია დირექტორის მიმართ შეიტანოს სარჩელი და მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურება დელიქტური ვალდებულების საფუძველებით.¹²⁸ დირექტორის ვალდებულება პარტნიორების მიმართ არა პირდაპირი, არამედ საზოგადოების გავლით წარმოიშობა და რთულია პარტნიორთა მიმართ დირექტორის ვალდებულების სრული განსაზღვრა.¹²⁹ მეტიც საზოგადოების ორგანოების შეზღუდული ძალაუფლება, რომელიც გამომდინარეობს

¹¹⁹ *ფარცვანია მ., Contra Legem ინტერპრეტაცია: ერთი საინტერესო გადაწყვეტილება ადმინისტრაციული სამართალწარმოების პრაქტიკიდან, ჟურნ. „სამართლის მეთოდები“, №3, 2019, 58.*

¹²⁰ *Penner J., The Individuation of the Law of Property, New-York, 1997, 38.*

¹²¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 30 ნოემბრის №ას-1141-2018 გადაწყვეტილება, II-3.1 და II-4.

¹²² საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 26 ივნისი №ას-558-2021 გადაწყვეტილება, § 10.

¹²³ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2021 წლის 25 ივნისის №ას-354-2021 განჩინება, § 102.

¹²⁴ იქვე, § 101.

¹²⁵ *Sáez M.I., Riaño D., Corporate Governance and the Shareholders' Meeting: Voting and Litigation, European Business Organization Law Review, Vol. 14, No. 3, 2013, 375.*

¹²⁶ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 იანვრის №ას-1199-2019 განჩინება, § 41.

¹²⁷ *Rhee R.J., The Tort Foundation of Duty of Care and Business Judgment, Notre Dame Law Review, Vol. 88, №3, 2013, 1142.*

¹²⁸ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 იანვრის №ას-1199-2019 განჩინება, § 42.

¹²⁹ *Rhee R.J., The Tort Foundation of Duty of Care and Business Judgment, Notre Dame Law Review, Vol. 88, №3, 1183-1184.*

ნესდებიდან, ანდა უფლებამოსილი ორგანოების გადაწყვეტილებიდან არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მესამე პირების წინააღმდეგ მაშინაც კი, როდესაც ეს გადაწყვეტილება გამოქვეყნებულია.¹³⁰ პრაქტიკის დონეზე, როგორც ეს თეორიულადაა მოცემული დოქტრინაში, უნდა გაიმიჯნოს საწარმოს პარტნიორის უფლება-მოვალეობები და დირექტორის უფლება-მოვალეობები, მეტიც სასამართლო უფლებამოსილებათა გამიჯვნის აუცილებლობაზე მაშინაც საუბრობს, როდესაც პარტნიორი და დირექტორი ერთი და იგივე პირია.¹³¹ რადგან პარტნიორ-დირექტორს აქვს დომინანტური ძალაუფლება გავლენა მოახდინოს როგორც საწარმოს შიდა, ასევე გარე ურთიერთობაზე მესამე პირებთან, შესაბამისად, მცირე პარტნიორს შეუძლია საკუთარი უფლებები დაიცვას არა პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილად ცნობით, არამედ საწარმოს დირექტორის მიერ საწარმოსთვის მიყენებული ზიანზე მითითებით.¹³²

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის განხილვისას სასამართლო შეზღუდულია მოსარჩელეთა მიერ წარდგენილი მოთხოვნებითა და ფაქტებით. სპეციალური კანონის განმარტებისას სასამართლოს შეუძლია მოიხმოს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი და სამართლის პრინციპები. ამიტომ ნებისმიერი საქმე, რომელიც ეხება პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობას, დამოკიდებულია მოსარჩელეთა პოზიციონირებაზე სასამართლოში, რა ფაქტებს წარადგენს და სამართლებრივი არგუმენტაციისას როგორ გამოიყენებს სამართალში არსებულ პრინციპებს.

5. დასკვნა

საზოგადოების მმართველობის დუალისტური სისტემა ერთმანეთისგან მიჯნავს დირექტორისა და პარტნიორის უფლებამოსილებებსა და პასუხისმგებლობას, მაშინაც კი თუ პარტნიორი ამავედროულად არის საზოგადოების დირექტორი. პარტნიორთა საერთო კრების უფლებამოსილება ფართოა და მოიცავს არაჩვეულებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებულ გადაწყვეტილებებს, ხოლო საზოგადოების ნება გამოიხატება ყველა პარტნიორის მიერ გამოვლენილ ნებათა უმრავლესობით. პარტნიორთა კრებაზე პარტნიორთა ნების გამოხატვის და ნამდვილობის კოდიფიკაცია ხდება პარტნიორთა კრების ოქმის შედგენით. დირექტორის პასუხისმგებლობა ალასრულოს პარტნიორთა გადაწყვეტილება, თუმცა დაიცვას საზოგადოება ყველა იმ უარყოფითი შედეგისგან, რომელიც გამომდინარეობს პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილების აღსრულებისგან. თუ საზოგადოების პარტნიორი საფრთხეს უქმნის საზოგადოების ინტერესს, აღმასრულებელ ორგანოს შეუძლია ამავე პარტნიორის წინააღმდეგ ლონისძიებების გატარება საზოგადოების ინტერესების დასაცავად და მოითხოვოს პარტნიორთა კრების ოქმის, ან პარტნიორის გადაწყვეტილების ბათილობა. თავის მხრივ, საზოგადოებაში ნებისმიერი გადაწყვეტილების მთავარი მიზანი საზოგადოების ინტერესების დაცვაა, ამავედროულად დაცული უნდა იყოს მცირე პარტნიორების უფლებებიც. მინორიტარ პარტნიორს აქვს შესაძლებლობა საკუთარი უფლების ხელყოფისგან თავი დაიცვას როგორც პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის, ასევე დირექტორის წინააღმდეგ მიმართული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნით.

¹³⁰ Directive (EU) 2017/1132 of the European Parliament and of the Council Relating to Certain Aspects of Company Law (Codification), Official Journal of the European Union, Document 32017L1132, 2017, art. 9, § 2

¹³¹ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 20 აპრილის №ას-851-795-2017 გადაწყვეტილება, § 19.

¹³² იქვე.

სასამართლო პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის ფორმალური და შინაარსობრივი საფუძვლების შემოწმებისას ამონებს მინორიტარი პარტნიორების უფლებათა დაცულობას. თუ პარტნიორი სადავოს ხდის საერთო კრების გადაწყვეტილებას, პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობას სასამართლო მიზანშეწონილად მიიჩნევს თუ 1) მის ბათილობას პარტნიორებისთვის სამართლებრივი შედეგი მოჰყვება, 2) პარტნიორის იურიდიული ინტერესი დასაბუთებულია და 3) შესაძლებელია მოსარჩელის დარღვეული უფლების დაცვა. საქართველოს სპეციალური კანონი პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის შედეგების კუთხით ბუნდოვანია. კანონის თანახმად პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა შესაძლებელია ისეთ შემთხვევებში, როდესაც შედეგად აუცილებელია მარეგისტრირებელ ორგანოში ცვლილების განხორციელება. თუმცა, სასამართლოს განმარტებით პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა არ არის დამოუკიდებელი მოთხოვნა, არამედ სხვა მოთხოვნათა წინაპირობაა, კერძოდ, სასარჩელო მოთხოვნა თუ ითვალისწინებს ისეთი გარიგების ბათილობას, რომელმაც ზიანი მიაყენა საწარმოს, ხოლო პირდაპირ არ არის პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა მოთხოვნილი, სასამართლო აბათილებს მსგავს გარიგებას და, შესაბამისად, ირიბად აბათილებს პარტნიორთა კრების გადაწყვეტილებასაც.

პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობა სერიოზულ შედეგს იწვევს მესამე პირებისთვის – როგორც კრედიტორებისთვის, ასევე მარეგისტრირებელი ორგანოსთვის. სპეციალური კანონი არ იძლევა განმარტებას საზოგადოების ჩვეულებრივ და არაჩვეულებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებით, ამის თაობაზე არ არსებობს ერთიანი მიდგომა არც დოქტრინაში და არც სასამართლო პრაქტიკაა მყარი. არ არსებობს პარტნიორთა კრების ოქმის ნამდვილობის შეფასების ერთიანი კრიტერიუმები, რის გამოც პარტნიორთა კრების ოქმის ნამდვილობის სტანდარტს განსხვავებულად ადგენს საბანკო დანესებულებები და საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო.

ბანკებისთვის ერთადერთი გზა, თავი დაიცვას პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის უარყოფითი შედეგებისგან არის მათი მხრიდან კეთილსინდისიერების პრინციპის დაცვა. კეთილსინდისიერება კი დგინდება იმის მიხედვით თუ რა ინფორმაციას ფლობდა კრედიტორი საზოგადოებასთან ვალდებულებითსამართლებრივ ურთიერთობაში შესვლისას. ხელმისაწვდომი ინფორმაცია საწარმოს უნდა ჰქონდეს რეგისტრირებული სამეწარმეო რეესტრში. შესაბამისად, ვიდრე საფინანსო დანესებულება მიიღებს პარტნიორთა კრების ოქმს და საზოგადოებასთან შევა ვალდებულებითსამართლებრივ ურთიერთობაში, უნდა შეაფასოს კრების ოქმის შინაარსობრივი მხარე, თავსებადობა საზოგადოების წესდებასთან და საქართველოს კანონმდებლობასთან, უნდა დარწმუნდეს, საზოგადოების ნების ნამდვილობაში, ასევე შეამოწმოს არსებობს თუ არა კანონისმიერი ან წესდებით გათვალისწინებული შეზღუდვა წარმომადგენლობით უფლებამოსილებაზე.

პრაქტიკისა და სასამართლო მიდგომების ანალიზის საფუძველზე იკვეთება განსხვავებული მიდგომა პარტნიორთა კრების ოქმის ან პარტნიორის გადაწყვეტილების ნამდვილობის შეფასების კუთხით. ამას ემატება ისიც, რომ სპეციალური კანონი არის ბუნდოვანი და არ იძლევა ნათელ შინაარსობრივ კრიტერიუმებს პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობასთან მიმართებით. შესაბამისად, სპეციალურ კანონთან ერთად გამოიყენება სამოქალაქო კოდექსის ზოგადი მუხლები. ამასთან, აღნიშნული საკანონმდებლო ნორმების გამოყენება უნდა იქნეს სპეციალური კანონის განმარტების კონტექსტში ისე, რომ დაცული იყოს გარიგების მონაწილე ყველა მხარის ინტერესი, ხოლო მესამე პირთა დაცვისთვის კი მნიშვნელოვანია შეზღუდუ-

ლი იყოს, პარტნიორთა კრების ოქმის ბათილობის გამო, საზოგადოებასა და მესამე პირებს შორის დადებულ გარიგებათა ბათილობის შემთხვევები.

ბიბლიოგრაფია:

1. „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონი, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე 875-Vრს-XXმპ, 02/08/2021.
2. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი, პარლამენტის უწყებანი, 47-48, 31/12/1997.
3. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი, პარლამენტის უწყებანი, 31, 24/07/1997.
4. „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონი, საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 21-22, 28/10/1994 [ძალადაკარგულია, 02.08.2021].
5. ბურდული ი., მახარობლიშვილი გ., თოხაძე ა., ზუბიტაშვილი ნ., ალადაშვილი გ., მალრაძე გ., ეგნატაშვილი დ., საკორპორაციო სამართალი, თბ., 2021, 316, 321-323, 325, 327-330.
6. ბაქაქური ნ., გელტერი მ., ცერცვაძე ლ., ჯუღელი გ., საკორპორაციო სამართალი, თბ., 2019, 37-50.
7. ზურაბიანი ლ., Business Judgment Rule-ის არსი, ფუნქციები და რეცეფცია საქართველოს საკორპორაციო სამართალში, „შედარებითი სამართლის ქართულ-გერმანული ჟურნალი“, №5, 2020, 41.
8. ზურაბიშვილი თ., თვისებრივი მეთოდები სოციალურ კვლევაში, თბ., 2006, 6-7.
9. მახარობლიშვილი გ., მენარმე სუბიექტთა დოგმატურ-თეორიული გამიჯვნა კაპიტალურ საზოგადოებათა საწყისებზე, „სამართლის ჟურნალი“, №2, 2011, 107-108.
10. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, ნიგნი II, სანივთო (ქონებრივი) სამართალი, ჭანტურია ლ. (რედ.), თბ., 2018, 530.
11. ფარცვანია მ., Contra Legem ინტერპრეტაცია: ერთი საინტერესო გადანყვეტილება ადმინისტრაციული სამართალწარმოების პრაქტიკიდან, ჟურნ. „სამართლის მეთოდები“, №3, 2019, 58, 99.
12. ჭანტურია ლ., კორპორაციული მართვა და ხელმძღვანელთა პასუხისმგებლობა საკორპორაციო სამართალში, თბ., 2006, 305.
13. ჭანტურია ლ., ნინიძე თ., მენარმეთა შესახებ კანონის კომენტარი, მე-3 გამოცემა, თბ., 2002, 117, 305,
14. ჯუღელი გ., გიგუაშვილი გ., განმარტებები „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე (09.02.2021 წლის რედაქცია), თბ., 2021, 42.
15. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2023 წლის 07 თებერვლის №ას-1416-2022 განჩინება
16. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2023 წლის 23 იანვრის №ას-1353-2022 განჩინება.
17. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 27 დეკემბერი №ას-979-2022 განჩინება.
18. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 16 დეკემბრის №ას-310-2022 გადანყვეტილება.
19. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 ოქტომბრის №ას-868-2021 განჩინება.
20. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 20 ოქტომბრის №ას-477-2020 განჩინება.
21. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 სექტემბრის №ას-54-2022 განჩინება.

45. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 06 ნოემბრის №ას-687-658-2016 გადაწყვეტილება.
46. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 20 აპრილის №ას-851-795-2017 გადაწყვეტილება.
47. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 28 ივლისის №ას-612-571-2017 განჩინება.
48. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2015 წლის 17 დეკემბრის №ას-863-813-2015 განჩინება.
49. საქართველო საკონსტიტუციო სასამართლოს 2014 წლის 29 იანვრის №1/1/543 გადაწყვეტილება საქმეზე, „შპს „მეტალინვესტი“ საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“.
50. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს 2023 წლის 31 მაისის პასუხი №112768 (დედანი ინახება ავტორთან).
51. შპს „ინდექსის“ თანამშრომელთან 2023 წლის 15 მაისის ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუ (ორიგინალი ინახება ავტორთან).
52. სს „თიბისი ბანკის“ თანამშრომლებთან 2023 წლის 27 მარტიდან 3 აპრილამდე ჩატარებული სიღრმისეული ინტერვიუ (ორიგინალი ინახება ავტორთან).
53. Council Regulation (EC) No 2157/2001 of 8 October 2001 on the Statute for a European company (SE), <<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2001/2157/oj>> [04.07.2023].
54. Directive (EU) 2017/1132 of the European Parliament and of the Council Relating to Certain Aspects of Company Law (Codification), Official Journal of the European Union, Document 32017L1132, 2017, <<http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj>> [04.07.2023].
55. Case C 520/21, Arkadiusz Szcześniak v. Bank M. SA [CJEU], Opinion of Advocate General Collins, delivered 16 February 2023(1).
56. Brožová S., The Nature and Legal Effects of Shareholders Agreements in the Czech and Slovak Private Law and its Interpretation, European Scientific Journal, Vol. 15, №31, 2019, 4.
57. Catea R., Practical Aspects Regarding the Claim for the Annulment of the Resolutions of the General Meeting of Shareholders, from a Substantial and Procedural Perspective, Lex ET Scientia International Journal, №24, Vol. 2, 2017, 16.
58. Daghie D., Considerations on the Annulment of the Resolution Issued by the General Meeting of Shareholders, Conference Paper: Supplement of Valahia University Law Study, Stan M. (ed.), Târgoviște, 2019, 143.
59. De Jong A., Mertens G., Roosenboom P., Shareholders' Voting at General Meetings: Evidence from the Netherlands, ERIM Report Series, 2004, 3.
60. Gaina V., Gaina A., The Legal Regime of the Decisions Adopted by the General Assembly of Members/Shareholders of the Commercial Company (GAM), Conference Paper: Supplement of Valahia University Law Study, Stan M. (ed.), Târgoviște, 2017, 241, 242, 249.
61. Laprade F.M., Rights and Obligations of Shareholders, National Regimes and Proposed Instruments at EU Level for Improving Legal Efficiency, Study of Directorate-General for Internal Policies of European Parliament, 2012, 59, 98, 106.
62. Miller S.K., Minority Shareholder Oppression in the Private Company in the European Community: A Comparative Analysis of the German, United Kingdom, and French Close Corporation Problem, Cornell International Law Journal, Vol. 30, №2, 1997, 385, 386.
63. Penner J., The Individuation of the Law of Property, New-York, 1997, 38.
64. Rhee R.J., The Tort Foundation of Duty of Care and Business Judgment, Notre Dame Law Review, Vol. 88, №3, 2013, 1142, 1183, 1184.

65. *Sáez M.I., Riaño D.*, Corporate Governance and the Shareholders' Meeting: Voting and Litigation, *European Business Organization Law Review*, Vol. 14, №3, 2013, 368, 373, 375, 390.
66. Shareholders' Duties, *Birkmose H.S. (ed.)*, Wolters Kluwer, 2017, 355.
67. *Sikorska-Lewandowska A.*, The Legal Nature of Resolutions of the Governing Bodies of Companies and Their Challengeability in the Light of the Provisions of Polish Law, *Acta Iuris Stetinensis*, Vol. 27, №3, 2019, 153.
68. *Smanio I.*, Admissibility of Using the Provisions of the Polish Civil Code as a Basis for Declaring Resolutions of Meetings of Capital Companies Invalid, *Prawo i Więzy*, №35, Vol. 1, 2021, 29, 36.
69. *Spasevski D.*, General Meeting of Shareholders According to the Legal Framework of Germany, United Kingdom and North Macedonia, *Iustinianus Primus Law Review*, Vol. 10, №1, 2019, 11.
70. *Udrescu D.*, Theoretical and Practical Aspects Concerning the Causes for Annulment of GMS Decisions, *The Annals of „Dunarea de Jos“ University of Galati Fascicle I, Economics and Applied Informatics*, Vol. XV, №2, 2009, 847.
71. *Uliasz R.*, Procedural Flaws of Shareholders' Resolutions – A Comparative Approach, *Review of European and Comparative Law*, Vol. 51, №4, 2022, 95-96.
72. *Van der Elst C.*, Shareholder Rights and Shareholder Activism: The Role of the General meeting of Shareholders, *Annals of the Faculty of Law – Belgrade Law Review: Journal of Legal and Social Sciences*, Vol. 59, №3, 2012, 54-57, 63.
73. <<https://bit.ly/3ZUdlvy>> [09.04.2023].